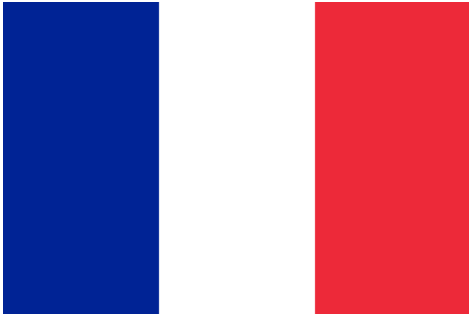

FRANSA EĞİTİM SİSTEMİ

GENEL BİLGİLER

- **Resmi Adı:** Fransa Cumhuriyeti
- **Yönetim biçimi:** Parlamenter Başkanlık tipi Cumhuriyet
- **Başkent:** Paris
- **Resmi Dil:** Fransızca
- **Para birimi:** Euro (EUR)
- **Nüfusu:** 66.616.416
- **Alan:** 643.801 km²
- **Dini yapısı:** Katolik, Müslüman, Protestan, Musevi
- **Okur-yazar oranı:** %99

Bayrak

Amblem

Bayrağı ve Anlamı: Fransız Bayrağı'ndaki renkler Fransız İhtilali ile özdeşleştirilmiştir. Mavi; hürriyet ve özgürlük, beyaz; eşitlik, kırmızı ise kardeşlik ve kan demektir.

Konumu:

Avrupa kıtasının batısında 547.030 km²'lik bir alanı kaplayan Fransa Cumhuriyeti'nin kuzeyinde Lüksemburg, Belçika ve Manş denizi, batısında Atlas okyanusu ve Biskay körfezi, güneyinde İspanya ve Akdeniz doğuda da İtalya İsviçre ve Almanya yer almaktadır. Başkenti PARİS toplam nüfusun beşte birini barındırır. Ulusal dil olan Fransızca bütün ülkede konuşulur ve dil bütünlüğünü koruma devletin titizlikle izlediği bir politikadır. Fransa ABD, Japonya, ve Almanya 'dan sonra 4. büyük sanayi ülkesidir.

Fransa'da parlamenter cumhuriyet yönetimi, yürütme gücünün ağırlıkta olduğu çok partili bir demokrasiye dayanır.

Kültür, sanat ve turizm merkezi olarak bilinen Fransa, Avrupa'nın yüzölçümü yönünden en büyük ülkesidir. Tarihi olarak önemli gelişmelere kaynaklık etmiş bir ülke olan fransa; bilim, sanat ve edebiyat alanında önemli isimleri ve olayları bünyesinde barındırmıştır.

Fransa, ana kara toprakları Batı Avrupa'da bulunan, dünyanın pek çok bölgesinde denizaşırı

Fransa'nın Tarihi

Taşın aletler, bundan yaklaşık 1.8 milyon yıl önce Fransa'da ilkel insanın bulunduğunu kanıtlamaktadır. Bölgede ilk modern insan 40.000 yıl önce ortaya çıkmıştır. Fransa tarihi için ilk yazılı kayıtlar Demir Çağı'ndan itibaren bulunmaktadır. Günümüzdeki Fransa, Galya olarak bilinen bir Roma İmparatorluğu eyaletinin üstüne kuruludur. Romalı tarihçiler, bölgede, dil farkıyla ayrılan üç büyük etnik grubun varlığını ortaya koymuşlardır: Galyalılar, Akuitanlar ve Belgalar. En büyük ve bölgeye en hakim grup olan Galyalılar, Galyaca konuşan Keltlerdi. MÖ bin yıllık süre içerisinde, Yunanlar, Romalılar ve Kartacalılar Akdeniz kıyılarında ve civar adalarda koloniler kurmuşlardı. Milattan önce 2. yüzyılın sonlarında Roma İmparatorluğu, Galya'nın güneyini Gallia Narbonensis'in bir vilayeti olarak topraklarına kattıktan sonra, Jül Sezar komutasındaki Roma orduları Galya'nın geri kalanını da MÖ 58-51

yılları arasında yapılan Galya Savaşları'nda fethetmiştir. Bu olay, Galya ve Roma kültürlerini yakınlaştırmış, Galya Roma İmparatorluğu'yla bütünleşmiştir.

Roma İmparatorluğu'nun daha sonraki dönemlerinde Galya, muhacirlikten ve Barbar akınlarından, özellikle de Cermenlerden nasibini almıştır. 5. yüzyıl sonlarında, Frank kralı I. Clovis, Galya'nın büyük bir bölümünü kendi hükümdarlığı altında birleştirmiş ve bölgeyi yüzyıllar boyu sürecek olan Frankların hakimiyetine zemin hazırlamıştır. Şarlman'ın döneminde bölgedeki Frank egemenliği doruğa ulaşmıştır. Şarlman'ın Karolenj İmparatorluğu'nun batısında doğan ortaçağ Fransa Krallığı, Hugh Capet tarafından 987 yılında kurulan Capet Hanedanlığı himayesinde önem kazanmıştır.

Son gerçek Capet Hanedan ailesi üyesinin 1328'deki vefatı, Valois Hanedanı ve Plantagenet Hanedanı arasında Yüz Yıl Savaşı olarak da bilinen çatışmalara sürükleyen vekalet krizine neden oldu. Resmi olarak savaş, 1337'de VI. Filip'in Akuitan Düklüğü'nü, varis olan; Fransız tahtının Plantagenet talibi, III. Edward'dan alma çabasıyla başladı. II. Jean'ın yakalanması ve fidyeye serbest bırakılmasını da içeren Plantagenet zaferlerine rağmen, savaşın devamında şans Valois Hanedanı'na gülmeye başladı. Bunun yanında sıradan bir Fransız genç kız olan Jeanne d'Arc Fransız güçlerini İngilizlerin üstüne sürerek kendini ulusal bir kahraman olarak benimsetip bu savaşın önem arzeden figürlerinden biri olmuştur. Savaş, 1453'te Valois zaferiyle sonlanmıştır.

Yüz Yıl Savaşı'nda kazanılan bu zafer, Fransız milliyetçiliğini yüceltmiş ve Fransız monarşisini güçlendirmiştir. Ancien Régime olarak bilinen dönemde, Fransa merkezi bir Mutlak monarşi ile yönetilmeye başlanmıştır. Sonraki yüzyıllarda, Fransa Rönesans ve Reform hareketlerine sahne olmuştur. Fransız Din Savaşı'nın en can alıcı noktasında, Fransa son Valois kralı olan III. Henri'nin rakip fraksiyonlar olan Bourbon Hanedanı ve Guise Hanedanı ile savaşımaya başlamasıyla yeni bir veraset krizinin içine düştü. Navarre Kralı ve Bourbon ailesinin veliahtı IV. Henri çatışmada üstün gelmiş ve Fransız Bourbon Hanedanlığı'nı güçlendirmiştir. 16. yüzyılda gelişen bir Fransız Sömürge İmparatorluğu kurulmuştu. Fransa'nın politik gücü, Versailles Sarayı'nın da yapım emrini veren, "Güneş Kral" XIV. Louis'nin hükümdarlığı döneminde doruk noktasına ulaşmıştır.

18. yüzyıl sonlarında monarşi ve ona bağlı kurumlar, Fransız Devrimi ile devrilmiş ve kabul görmemeye başlamıştır. Napolyon Bonapart tarafından Birinci Fransa İmparatorluğu ilan edilene kadar ülke bir süre Birinci Fransa Cumhuriyeti olarak yönetilmiştir. Napolyon'un Napolyon Savaşları ile bozguna uğratılmasından sonra, Fransa çeşitli rejim değişikliklerine gitmiştir; monarşi olarak yönetilmiş, daha sonra İkinci Fransa Cumhuriyeti, İkinci Fransa İmparatorluğu olmuş ve devamında daha uzun ömürlü bir Üçüncü Fransa Cumhuriyeti'nin 1870'te kurulması birbirini izlemiştir.

Fransa, I. Dünya Savaşı'nda Üçlü İtilafta yer almış; Birleşik Krallık, Rusya, İtalya, Japonya, Birleşik Devletler ve bazı küçük müttefik devletler birlikte Almanya ve İttifak Devletleri'ne karşı savaşmıştır.

Fransa, II. Dünya Savaşı'nda Müttefik Devletlerarasında yer almasına rağmen, 1940 yılında Nazi Almanyası tarafından ele geçirilmiştir. Üçüncü Cumhuriyet tasfiye edilmiş, ülkenin büyük bir kısmı Mihver Devletleri tarafından kontrol altına alınmış, ülkenin güneyi işbirlikçi Vichy Hükümeti'ne bırakılmıştı. 1944'te kurulan Özgür Fransa'nın ardından Dördüncü Fransa Cumhuriyeti kurulmuş, ancak on beş yıldan az bir süre mevcudiyetini sürdürebilmiştir. 1958'de yaşanan Cezayir Krizi ile birlikte Dördüncü Fransa Cumhuriyeti çökmüş ve Charles

de Gaulle önderliğinde Beşinci Fransa Cumhuriyeti kurulmuştur. 1960'lardaki Dekolonizasyon hareketiyle birlikte çoğu Fransız Koloni İmparatorluğu bağımsız hale gelmiş, daha küçük bölgeler ise denizaşırı eyaletler ve Denizaşırı kolektiviteler haline gelmişlerdir. II. Dünya Savaşı'ndan beri Fransa, BM Güvenlik Konseyi'nin ve NATO'nun kalıcı üyesidir. 1945'ten sonraki birleşmede hareketinde merkez bi rol oynamış ve Avrupa Birliği'nin oluşumuna katkıda bulunmuştur. Ekonomik büyümedeki yavaşlık ve etnik azınlıklarla yaşanan sorunlara rağmen, 21. yüzyıldaki güçlü ekonomik, kültürel, askeri ve politik önemini korumaktadır.

Fransa'da Kültür ve Yaşam

Fransa'nın kökleri Kelt, Gallo-Roman ve Frenk kültürlerine dayanmaktadır. Eski adıyla Rhineland olan ülke, Orta Çağ'da bağımsız Fransa Krallığı olarak anılmaya başlandığı andan itibaren "Francia" adını almıştır. Fransız coğrafyasında kışlar ılıman ve serin, yazlar ise sıcaktır. Özellikle Akdeniz boyunca esen rüzgarla ılıman bir iklime maruz kalan ülke, kuzey kesimlerinde soğuk ve kuru kuzey-kuzeybatı rüzgarlarına teslim olmaktadır.

Fransız kültürü dendiğinde akla gelen ilk şey moda, mutfak ve sanatın başkenti olma nosyonunun dışında, ülkenin pek çok ünlü mimari yapı ve müzeye ev sahipliği yaptığıdır. Ancak Fransız kültürü yalnızca bunlardan ibaret değildir. "Kültür" kelimesinin kökeni Fransa'ya dayanmaktadır. Antropolog Cristina De Rossi kökeni Latince collere, "dünyaya ait, dünyevi, büyüyen, gelişen" anlamlarına gelen Fransızca eş kelimeyi bugün kültür dediğimiz şeyi tanımlamak için kullanmaktadır. BBC verilerine göre Fransa'nın resmi dili olan Fransızca ülkenin %88'lik bir kesimi için ana dildir. %70'lik bir kesim de basın dil olarak Fransızca'yı kullanmaktadır.

Fransızlar ulusları ve hükümetleriyle gurur duymakta, ülkelerine dair olumsuz yorumlarda bulunmamaktadırlar. Bunun yanında ülkeyi ziyaret eden pek çok turist, halkın kendilerine karşı çok da kibar olmadığı düşüncesini taşımaktadır. De Rossi, "16. Yüzyıldan itibaren, kültür Avrupa'da zihnin, aklın, bilginin, öğrenmenin, yaratıcı etkinliklerin ve kabul edilebilir davranış biçimlerinin konumlandığı bir terim haline geldi" demektedir. Fransa tam olarak bunun yansımasıdır. Özellikle eşitlik konusunda oldukça hassastırlar. Eşitlik, ülkenin sloganı olarak kabul edilen "Liberté, Egalité, Fraternité" ("Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik") kapsamında özgürlük ve kardeşlikten daha büyük bir öneme sahiptir.

Fransızlar uzun süren yemeklerle sosyalleşmekte ve yemeklere, özellikle de soslara ilgi göstermektedirler. Geniş aileler hem duygusal hem de finansal destek anlamında önemli bir yer tutmaktadır. Az sayıda çocuk ve ciddi anlamda bir koruyuculuk misyonu kültüre hakimdir. Aynı zamanda selamlaşma önemli bir saygı biçimi olarak görülmektedir.

Fransız mutfağının günümüzde oldukça popüler olan pek çok sosun anavatanı olması bu bakımdan şaşırtıcı değildir. Bunun yanında sofistike giyim tarzları ve özel yapım kıyafet tercihleriyle Fransızlar genel olarak gösterişli görünmekten hoşlanmaktadırlar.

Sanat yaklaşımları da aynı ölçüde dikkat çekici olan Gotik, Romanesk Rokoko ve Neoklasik stiller üzerine yoğunlaşmaktadır. Monet, Degas, Pissarro gibi pek çok tanınmış sanatçıyı barındırmış olan ülke Louvre Müzesi'nde Mona Lisa ve Venüs Di Milo gibi pek çok ünlü esere ev sahipliği yapmaktadır.

FRANSA'DA EĞİTİM

- ❖ Fransa'da eğitim ve yetiştirme devletin halka borçlu olduğu bir hizmet olarak değerlendirilmiş ve bir hak olarak devlet güvencesine alınmıştır. Laiklik, özgürlük ve eşitlik ilkesini temele alan devlet, insanların coğrafi, kültürel ve sosyal olarak sahip oldukları özelliklere bakılmaksızın, Fransa'da yaşama hakkına sahip gençlerin ve çocukların eğitim hakkından yararlanmalarını garanti eder.
- ❖ Fransız eğitim sistemi özünde ulusal bir karakter taşımaktadır. Fransızlar, eğitim yoluyla tarih bilinci oluşturmak ve yurtsever vatandaşlar yetiştirerek ayrıca her vatandaş için varolan potansiyeli kullanarak onları çok kapsamlı bir şekilde ve teknik eğitimle desteklemiş olarak yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

Fransa'da Eğitimin Temel İlkeleri

Fransız eğitim sistemi, 1789 Fransız Devrimi'nden esinlenerek, 4 Ekim 1958 anayasasının kanunu altında 1881 ve 1889 yılları arasında verilmiş olan yasalarla kurulmuştur. Bu yasalar gereğince devletin her bir ferdine ücretsiz eğitim vermek devletin görevidir.

Fransa'nın eğitimi 4 temel değişmez ilkeye bağlıdır.

- Ücretsiz Eğitim
- Tarafsızlık
- Laiklik
- Eğitim Özgürlüğü
- Okul Yükümlülüğü

FRANSA'DA EĞİTİM AMAÇLARI

1789 devriminden önce din adamları, asiller ve halk olarak üç temel sınıftan oluşan Fransa'da; Devrim' le birlikte egemen olan düşünce paralelinde eğitim, ilk defa bir insanlık hakkı olarak kabul edilmiştir. Buna göre eğitim, bireylerin sosyal yaşamdaki işlevlerini yerine getirebilmelerinin, kendi kendilerini yönetebilmelerinin ve haklarını kullanabilmelerinin temel koşuluydu. Bu nedenle 24 Temmuz 1793 tarihli Anayasa'nın 22. maddesinde devletin görevi, doğal olarak herkesin hakkı olan eğitimle toplumun genel kültürünü desteklemek ve öğretimi vatandaşın basan yeteneğine göre düzenlemek olarak belirtildi.

Fransa'da eğitim ve yetiştirme devletin halka borçlu olduğu bir hizmet olarak değerlendirilmiş ve bir hak olarak devlet garantisi altına alınmıştır. Laiklik, özgürlük ve eşitlik ilkesinin temele alındığı saygıyla devlet, insanların coğrafi, kültürel ve sosyal olarak sahip oldukları özelliklere bakılmaksızın, Fransa'da yaşama hakkına sahip gençlerin ve çocukların eğitim hakkından yararlanmalarını garanti eder.

Fransa da eğitimle ilgili amaçlar, 1989'daki eğitim hareketi ile aşağıdaki biçimde belirtilmiştir.

Bu amaçlar:

1. Her ğrencinin kendi ile ilgili planlarını gerçekleştirmesine olanak sağlamak.
2. Her genci istenilen düzeyde bir eğitime hazırlamak.
3. Öğrencilerin yükseköğretime devam edebilmelerini sağlayacak biçimde diploma almaları için eşit olanaklar sunmak.
4. Bireyleri yeni "Avrupalılık" ve uluslararası işbirliği düşüncesiyle yetiştirmek.

Fransız eğitim sistemi üç ana okul çağına ayrılmıştır: [ilköğretim](#) (*enseignement primaire*), ortaöğretim (*enseignement secondaire*) ve yükseköğrenim (*enseignement suprieur*). İlk ve orta derecede öğrenim büyük ölçüde parasızdır ancak ülkede özel okullar da bulunmaktadır. Özellikle ülkenin dört bir yanına yayılmış durumda olan Katolik okulları bu özel okulların başını çekmektedir.

Cumhuriyeti geleneğin etkisi sonucu eğitim sistemi [Fransız Devrimi](#) ile ilan edilen dört temel ilke üzerine kuruludur:

- **zgrlk, bazı koşullarda (sözleşmeler) zel kuruluşlara faaliyet olanağı tanır.**
- **Kamu kuruluşlarında eğitim ücretsizdir.**
- **Laik eğitim sistemi kamu eğitiminin yansızlığını güvence altına alır.**
- **6-16 yaş arası kız ve erkek çocuklarının eğitimi zorunludur.**

Eğitim rgt, hiyerarşik ve merkezi bir yapıdadır. Eğitim kurumlarının örgütlenişi, ders saatleri, sistem ve programları Fransa Mill Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenir. Fransa'da [okuryazarlık](#) oranı %99'dur.

Fransız okul kuruluş sisteminde ilk defa Fransız İhtilalı ile bir birlik sağlanmıştır.1793'te aristokratların okulu olan "Collge"ler kaldırmış ve üç kademeli bir okul sistemi belirlenmiştir.

Fransız eğitim sisteminin temelini aşağıdaki 3 ilke oluşturmaktadır.

- Okulların parasız olması,
- Öğretimde laiklik
- Mecburi genel ğretim (16 yaşa kadar zorunlu eğitim)

Eğitime yönelik amaçlar şu Şekilde sıralanmıştır.

- Her ğrencinin kendi ile ilgili planlarını gerçekleştirmesine olanak sağlamak,
- Her genci istenilen düzeyde bir eğitime hazırlamak,
- Öğrencilerin yüksek öğretime devam edebilmelerini sağlayacak biçimde diploma almaları için eşit olanaklar sunmak,
- Bireyleri yeni Avrupalılık ve uluslar arası işbirliği düşüncesiyle yetiştirmektedir.

Fransız eğitim sisteminin belirgin zellikleri:

1. Eğitim bir kamu hizmeti olarak görülmekte ve laiktir.

2. Okulöncesi eğitimde okullaşma oranı çok yüksektir: 2 yaşındaki çocukların %35'i ve 3 yaşındaki çocukların yaklaşık %100'ü okula gitmektedir.

3. Ortaöğretimde, ortaokul üçüncü sınıfa kadar tüm öğrenciler aynı tür okullarda –tek tip ortaokul okumaktadır.

4. Ortaöğretim ikinci kademe kapsamında üç tür lise vardır: genel, teknik, mesleki.

5. Baccalauréat sahibi olan öğrenciler üniversiteye sınavsız girerler.

6. Yükseköğretimde, kısa süreli (2 yıl) ve uzun süreli (3 yıl ve yukarısı) olmak üzere iki tür program bulunmaktadır.

YETKİLER VE YÖNETİM

Geçmişte, okullarının kalite kontrolleri büyük oranda üst kademelerce yapılan ve oldukça merkeziyetçi bir eğitim sistemine sahip olan Fransa'da özellikle 1980'li yıllarda bir dizi reform çalışmaları yapılmıştır. Bu reformlara ihtiyaç duyulmasının nedeni, Fransa'nın oldukça tutucu ve hantal olan eğitim sistemini modernize etmek, bunların birlikte eğitimle ilgili yeni ve iddialı hedefler belirlemektir. Fransa'da eğitim sisteminin şekillenmesinde üç ana devrim görülmektedir. Bunlar:

- ✓ Merkezi bir yönetimin oluşturulması
- ✓ Eğitim için özel bir yönetimin oluşturulması
- ✓ Kilise ve devlet ayrımıdır.

Fransa'da Eğitim Bakanlığı, politikalarını uygulayabilmek için idari bölgelere sahiptir. Bu bölgelere “académie” denir ve sayıları 30'dur. Her akademinin başında Milli eğitim bakanını temsil eden bir “recteur de l'académie” vardır. Akademi rektörü bölgesindeki eğitimle ilgili tüm illerden sorumludur.

Fransız eğitim sistemi bölgesel düzeyde üç idari birime ayrılmıştır, bunlar büyüklüklerine göre:

- Üniversite bölgesi (akademi)
- Taşra teşkilatı (département)
- Mahalli birimler (commune)

Fransa 28 üniversite bölgesine bölünmüştür.

Taşra teşkilatını yöneten bir merkezi hükümet tarafından atanan bir vali'dir

(Öğretmenlerin tayini, öğrencilere verilen bursların kontrolü valinin sorumluluğundadır)

Taşra bölümünde rektörün temsilcisi bir müfettiş vardır. Bu müfettiş ilköğretimi denetlemekle görevlidir.

Fransa eğitim ve öğretim bakımından 30 akademik bölgeye ayrılmaktadır

FRANSIZ EĞİTİM SİSTEMİ ŞEMASI

LIRE EN PARTANT DU BAS DU TABLEAU

Enseignement supérieur 	UNIVERSITES OU ECOLES SUPERIEURES	Après le bac, les études supérieures peuvent durer de 2 à 8 ans selon le diplôme visé. Pour accéder à ces études, il est indispensable de fournir les diplômes et certificats scolaires acquis dans votre pays			
Enseignement secondaire 2° 	LYCEE GENERAL, TECHNOLOGIQUE OU PROFESSIONNEL	Terminale pour Bac général ou Bac technologique	Bac pro (en 2 ans)	Selon le parcours choisi, les études au lycée peuvent durer 2 ans, 3 ans ou 4 ans.	
		1ère	BEP ou CAP		
	COLLEGE	2nde	2nde pro		
		3ème	4ème	14 - 15 ans	Ces 4 années se terminent par un examen : le brevet des collèges
4ème	5ème	13 - 14 ans			
5ème	6ème	12 - 13 ans			
11 - 12 ans					
Enseignement primaire 1° 	ECOLE ELEMENTAIRE	C.M.2	Cycle 3	10 - 11 ans	Il n'y a pas d'examen à la sortie de l'école élémentaire.
		C.M.1		9 - 10 ans	
		C.E.2	Cycle 2	8 - 9 ans	
		C.E.1		7 - 8 ans	
	C. P.	Cycle 1	6 - 7 ans		
	Grande section		5 - 6 ans		
	ECOLE MATERNELLE	Moyenne section	4 - 5 ans		
		Petite section	3 - 4 ans 2 - 3 ans		

Fransa eğitim sistemi okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim olmak üzere 4 basamaktan oluşmaktadır. Eğitim basamaklarında yer alan okul türleri şunlardır:

1. 2-6 yaş çocukların devam ettiği anaokulu ve anasınıfları, 4 (Yıl)
2. 6-11 yaş çocukların devam ettiği ilköğretim basamağındaki beş yıllık ilköğretim (5 yıl)
3. 11-15 yaş çocukların devam ettiği ve ortaöğretimin I. devresini oluşturan kolejler (4 yıl)
4. İlk yılı zorunlu eğitim kapsamında olan ve ortaöğretimin 2. devresini oluşturan lise kapsamındaki genel ve teknik liseler (3 yıl)
5. Üniversite ve yüksekokullar (2,4,6 yıl)

Okul öncesi eğitim

Fransa' da okulöncesi eğitim kurumları ilk defa 1771 yılında "*Pastör okulları*" adıyla Vosges'te açılmıştır.

Bugünkü yapısına 1989 yasası ile şekillenmiştir.

Okulöncesi eğitim, henüz ilköğretim çağına gelmemiş olan 2 veya 3-5 yaş arası çocuklara yönelik bir eğitim kademesi olup zorunlu değildir.

Anaokulunda 3 öğretim devresi vardır:

- Petite section (küçükler bölümü) **(2-3'ten 4 yaşa kadar)**
- Moyenne section (orta yaş bölümü) **(4'den 5 yaşa kadar)**
- Grande section (büyükler bölümü) **(5'den 6 yaşa kadar)**

3 yaş grubunda okullaşma oranı %95'tir. 5 yaş grubunda bu oran %100'dür.

Okulöncesi kurumlara devam eden çocuklar 5 yaşına geldiklerinde okuma, yazma ve hesap yapabilmeyi öğrenirler. Bazı okulöncesi eğitim kurumlarında yabancı dil dersi bile verilir. 5-6 yaş öğrencilerinin devam ettiği sınıf, anaokulu ile ilkokul arasındaki geçişi sağlar.

Fransa' da okulöncesi eğitim kurumlarına, çocuğun toplumsal ve zihinsel gelişimini sağlayan, onlara sunulan eğitim olanaklarını eşit duruma getiren, yani eğitimde fırsat eşitliğini sağlayan kurumlar olarak bakılmaktadır. Bu nedenle okulöncesi düzeyde okullaşma oranı oldukça yüksektir. 1970'lerde 3-4 yaşındaki çocukların % 80' i, 5 yaşındaki çocukların %95'i okula devam etmekteydi. 2 yaşındaki çocukların da % 20' si okulöncesi eğitim almaktaydı.1992 yılı itibari ile altı yaş grubundaki okullaşma oranı % 98'dir. 1980/81 verilerine göre 3-6 yaş çocuklarının % 97.3' ünü, 5 yaş çocuklarının % 100' ünün, 3 yaş çocuklarının %90'ının ve 2 yaş çocukların % 36' sinin " Ecole Maternelle " e kayıtlı oldukları görülmektedir. Okulöncesi düzeydeki bu oranlar diğer Avrupa ülkeleri arasında en yüksek değerlerdir.

Amaçları

1. *Başlangıç eğitim olanaklarını eşitleyerek, her bireye yetenekleri oranında gelişme olanağı sağlamak,*
2. *Yaratıcı etkinliklerle kişiliklerinin gelişimini sağlamak,*
3. *Diğer insanlarla olan ilişkilerinde gereksinim duydukları becerileri kazandırmak,*
4. *Kendi vücutlarının farkına varmalarını sağlamak,*
5. *öğrencilerin ilk dönem gelişimlerinde gerekli olan zihinsel, psikomotor ve duygusal yeterliliklerini geliştirmelerini sağlamak,*
6. *Çocuğun zihinsel ve toplumsal gelişimini sağlamak,*
7. *Çocukların dili kullanmalarını sağlamak,*
8. *Çocuğun ailesinden getireceği yanlış eğitsel davranışları ortadan kaldırarak onu geleceğe ve ilköğretime hazırlamayı amaçlar.*

- ✓ Fransa, uzun bir okul öncesi eğitim geleneğine sahiptir ve bu nedenle çocukların % 99,9'u 3 yaşında okula başlamaktadır.
- ✓ Anaokulu eğitimi, yaşları 2 ile 5 arasında olan her çocuk için isteğe bağlıdır ve bu yaş grubu için uygun bir eğitimdir. Bir çocuk 2 yaşına bastığı ilk günden itibaren anaokuluna,

ilk çocukluk çağı eğitimine (kreş), okullarda uygun yerin olması halinde başlayabilir. Özellikle sosyal yönden geri kalmış bölgelerde anaokulu eğitimine ağırlık verilmektedir. Üç yaşındaki her çocuk, ailelerin istekleri doğrultusunda kreş veya anaokuluna devam etmelidir.

- ✓ Kreş ya da anaokullarına devam etmeyerek 5 yaşına gelmiş çocuklar, ailelerinin isteği doğrultusunda ilköğretim okullarındaki anasınıflarına alınırlar ve temel eğitimin içine girmiş olurlar.
- ✓ Anaokullarındaki tüm öğrenciler belediyelerce görevlendirilen uzman kişilerden yararlanırlar. Özellikle kırsal ya da dağlık bölgelerde anaokullarındaki öğrenci sayısının azlığı nedeniyle, yerel yönetimlerce öğrencilere yarım gün eğitim sınıflar veya gezici sınıflar sunulmaktadır.
- ✓ Kamu anaokulları parasızdır. Özel anaokullarında aileler ücret öderler. Belediye yetkilileri devlet okullarının yerlerini belirlemekle yükümlüdürler. Fransa' da okulöncesi eğitim kurumları ilk defa 1771 yılında " Pastör okulları " adıyla Vosges' te açılmıştır. Şu anda 6 yaşın altındaki çocuklar ilk örneği 100 yıl önce Paris' te kurulmuş olan " Ecole Maternelle " adlı kuruma gitmektedirler. Okul öncesi eğitimin %85'i kamu okullarıdır. Kilise ve özel kişilere ait özel okullar %15 kadardır
- ✓ Nüfusu 2000' i aşan bütün yerleşim birimlerinde okulöncesi kurumlar açılmak zorundadır. Nüfusun daha az olması durumunda ise okulöncesi eğitim ilkokullara bağlı olarak sunulur. Okulöncesi eğitim kurumlarının bakımı ve harcamaları belediyeler tarafından karşılanırken, öğretmen ücretleri devlet tarafından sağlanır. Okul öncesi eğitim parasız ve isteğe bağlıdır. Okulöncesi eğitimde haftada 26 saat eğitim yapılır.
- ✓ Çocuklar yaşlarına göre genelde üç sınıfa ayrılırlar:
  - Alt bölüm, 2-4 yaş arası çocuklar,
  - Orta bölüm, 4-5 yaş arası çocuklar,
  - Üst bölüm, 5-6 yaş arası çocuklar
- ✓ Okulöncesi kurumlara devam eden çocuklar 5 yaşına geldiklerinde okuma, yazma ve hesap yapabilmeyi öğrenirler. Bazı okulöncesi eğitim kurumlarında yabancı dil dersi bile verilir. 5-6 yaş öğrencilerinin devam ettiği sınıf, anaokulu ile ilkokul arasındaki geçişi sağlar.
- ✓ Fransa' da okulöncesi eğitim kurumlarına, çocuğun toplumsal ve zihinsel gelişimini sağlayan, onlara sunulan eğitim olanaklarını eşit duruma getiren, yani eğitimde fırsat eşitliğini sağlayan kurumlar olarak bakılmaktadır. Bu nedenle okulöncesi düzeyde okullaşma oranı oldukça yüksektir. 1970'lerde 3-4 yaşındaki çocukların % 80' i, 5 yaşındaki çocukların %95'i okula devam etmekteydi. 2 yaşındaki çocukların da % 20' si okulöncesi eğitim almaktaydı.1992 yılı itibari ile altı yaş grubundaki okullaşma oranı % 98'dir. 1980/81 verilerine göre 3-6 yaş çocuklarının % 97.3' ünü, 5 yaş çocuklarının % 100' ünün, 3 yaş çocuklarının %90'ının ve 2 yaş çocukların % 36' sinin " Ecole Maternelle " e kayıtlı oldukları görülmektedir. Okulöncesi düzeydeki bu oranlar diğer Avrupa ülkeleri arasında en yüksek değerlerdir.

2) İLKÖĞRETİM

- 6-11 yaşları arasında çocukların devam ettiği ve zorunlu olan okuldur.
- 5 yıl sürer ve parasızdır.

2 döneme ayrılmıştır: Temel öğrenme becerileri dönemi 2 yıldır. Becerileri geliştirme dönemi ise 3 yıldır.

Temel öğrenme becerileri döneminde konuşma, yazma ve hesap yapma becerileri geliştirilir. Becerileri geliştirme döneminde de bu beceriler entelektüel araçlara dönüştürülür. İlkokulun sonunda ortak bir temel oluşturulur.

SINIFLAR

1. Yıl: Hazırlık sınıfı (CP - Cours préparatoire)
2. Yıl: İlköğretim ilk yılı (CE1 - Cours élémentaire 1)
3. Yıl: İlköğretim 2.yılı (CE2 - Cours élémentaire 2)
4. Yıl: İlk yıl ara sınıf (CM1 - cours moyen 1)
5. Yıl: İkinci yıl ara sınıf (CM2 – cours moyen 2)

**TEMEL ÖĞRENME
DÖNGÜSÜ**

**BECERİLERİ
GELİŞTİRME
(KONSOLİDASYON)**

TEMEL DERSLER

DERSLER	YILLIK DERS SAATİ SAYISI	HAFTALIK DERS SAATİ SAYISI
Fransızca	360 saat	10 saat
Matematik	180 saat	5
Beden Eğitimi ve Spor	108 saat	3
Dünyanın Keşfi	81 saat	2
Modern Dil	54 saat	2
Sanatsal Uygulamalar ve Sanat Tarihi	81 saat	2
Toplam	864 saat	24

BECERİLERİ DERSLERİ

DERSLER	YILLIK DERS SAATİ SAYISI	HAFTALIK DERS SAATİ SAYISI
Fransızca	360 saat	10 saat
Matematik	180 saat	5
Beden Eğitimi ve Spor	108 saat	3
Dünyanın Keşfi	81 saat	2
Modern Dil	54 saat	2
Sanatsal Uygulamalar ve Sanat Tarihi	81 saat	2
Toplam	864 saat	24

İlköğretim 18 Ocak 1887 yılından beri beden eğitimi, zihinsel eğitim ve ahlak eğitimi olmak üzere üçlü bir eğitimi temel almaktadır. Bu üç esas, 2 Ocak 1970 tarihli ilköğretim yönetmeliğinde de ilköğretimin temel amaçları olarak kabul edilmiştir.

Fransa' da zorunlu eğitimin süresi 10 yıldır ve 6-16 yaşları arasındaki dönemi kapsamaktadır. Yasaya göre zorunlu eğitim 6-11 yaş arası ilköğretim, 11-16 yaşları arası ortaöğretim I. devre olmak üzere iki döneme ayrılmaktadır.

İlköğretim 18 Ocak 1887 yılından beri beden eğitimi, zihinsel eğitim ve ahlak eğitimi olmak üzere üçlü bir eğitimi temel almaktadır. Bu üç esas, 2 Ocak 1970 tarihli ilköğretim yönetmeliğinde de **ilköğretimin temel amaçları/ hedefleri** olarak kabul edilmiştir.

Fransa' da ilköğretimin hedefleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- 1. Bilgi ve kültür aktarımı:** Okulun öncelikli hedefi bilgi ve kültürleri nesilden nesile aktarmaktır.
- 2. Mesleki hayata hazırlamak:** Okul çevre ile iş birliği yapmalıdır. Öğrencileri iş hayatına hazırlayabilecek duruma getirmeli ve yaratıcılıklarını geliştirmelidir. Okul ile işyerleri arasında organik bağ kurulmalıdır.
- 3. İyi vatandaş yetiştirmek:** Okul sadece insan haklarını öğretmeyip, bu hakların nasıl kullanılacağını da öğretmek zorundadır. Yurttaşlık bilgisi vermek ve bu bilgiyi kullanılabilir hale getirerek iyi vatandaşlar yetiştirmek eğitimin en önemli amaçlarından biridir.
- 4. Adil olmak:** Okul eşitsizlikleri ortadan kaldırmak zorundadır. Bireyin eğitim olanaklarından eşit düzeyde yararlanmasına oldukça önem verilmektedir.

Fransa' da ilköğretim zorunlu öğretimin ilk basamağını oluşturmaktadır ve devlet okullarında parasızdır. İlköğretim Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen esas ve ilkelere göre yürütülmektedir. Eğitimin en önemli işlevi, bölgesel ve yerel özellikleri dikkate alarak aile ile birlikte çocukların ahlaki ve yurttaşlık eğitimini sağlamaktır.

Fransa' da ilkokullar belediyeler tarafından kurulmakta ve yönetilmektedir. Genel sorumluluk devlet adına Milli Eğitim Bakanlığı'nındır. Bakanlık eğitimin genel amaçlarını belirlemekte, eğitim programlarını hazırlamakta, öğretmenleri yetiştirmekte ve okulun genel giderlerini üstlenmektedir.

1983 yılından bu yana ilköğretim okullarının merkeziyetçi yapıları ortadan kaldırılarak yerel yönetimlere devredilmiştir. Öğrenci sayılarının yeterli olmadığı küçük yerleşim birimlerinde birleştirilmiş sınıflarda öğretim yapılmaktadır.

6-11 yaşları arasındaki çocukların devam ettikleri ilköğretim kendi içinde **3 devreye** ayrılmaktadır.

1. Hazırlık dönemi: Bir yıl süreli hazırlık sınıfı işlevim gerçekleştiren bu döneme 6- 7 yaş grubundaki çocuklar katılır-

2. Temel Öğrenme Dönemi: İkinci ve üçüncü sınıfları kapsayan bu dönemde 7-9 yaşları arasındaki çocuklar öğretim görür.

3. Geliştirme dönemi: Dördüncü ve beşinci sınıfları kapsayan bu döneme 9-11 yaş grubundaki çocuklar devam eder.

Fransa' da ilköğretimde haftada 9 yarım gün toplam 27 saat ders yapılmaktadır. Nüfus artış oranındaki düşüş nedeniyle ilköğretimdeki öğrenci sayısı 20 dir.

Fransa' da ilköğretimin I. döneminde öğrenciler sınıf öğretmeni tarafından değerlendirilmektedir, ilköğretim okul unda, okul müdürünün yanı sıra yönetim kurulu da söz sahibidir. Okul yönetim kurulu, seçilmiş veli ve öğretmen temsilcileri ile yerel eğitim örgütü yönetimi ve okul müfettişlerinin temsilcilerinden oluşmaktadır. Bu kurul okulun yönetiminden sorumludur.

5 yıllık ilköğretimi tamamlayan öğrenciler 5 yıl daha ortaöğretim basamağında tam zamanlı öğretim görmektedir, ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin 4 yıl süreli lisans mezunu olması ve öğretmenlik sertifikasına sahip bulunması gerekmektedir (Gürkan ve Gökçe, 1999).

İlkokullar Fransa' da ilkokullar belediyeler tarafından açılır, ilköğretim I yıl süren 6-7 yaşlarının kapsadığı hazırlık dönemi, 2 süren 7-9 yaşlarının kapsadığı başlangıç dönemi ve 2 yıl süren 9-11 yaşlarının kapsadığı orta dönem olmak üzere 3 kademeye ayrılır, ilköğretim 18 Ocak 1887 yılından beri beden eğitimi, zihinsel eğitim ve ahlak eğitimi olmak üzere üçlü bir eğitimi temel almaktadır. Bu üç esas 2 Ocak 1970 tarihli ilköğretim yönetmeliğinde de ilköğretimin temel amaçları olarak kabul edilmiştir. Fransız ilk öğretim kurumlarında bir sınıfta ortalama 35 öğrenci bulunmaktadır.

Genel olarak üç tür ilkokul vardır:

1. Normal ilkokulları

Belediye sınırları dahilinde bulunan ilkokul çağındaki çocuk sayışma bağlı olarak belediyeler tarafından açılan okullardır. Her belediye, yerleşim bölgesindeki nüfusa bağlı olarak, en az bir normal ilkokul açmak zorundadır ve bakımından da sorumludur.

2. Özel kız ve erkek ilkokulları

Bu okullar, 500' den fazla nüfusa sahi olan bölgelerde, isteğe bağlı olarak bölge ilköğretim kurulunun kararıyla belediyeler tarafından açılır.

3. Küçük köy ilkokulları

Okul çağında en az 15 çocuğun bulunduğu ve diğer yerleşim birimlerine en az 3 kilometre uzaklıkta olan yörelerde, belediye meclisi ve bölge ilköğretim kurulunun kararı, akademik müfettişin önerişi ve valinin raporu üzerine bakanlıkça açılan tek sınıflı ve tek öğretmenli okullardır. 1979 yılında tek öğretmenli 10 bin köy okulunun bulunduğu saptanmıştır (Erdoğan, 1995).

ORTAÖĞRETİM

Fransa eğitim sistemi içinde ortaöğretimin, gerek zorunlu eğitimin bir parçasını oluşturması, gerekse öğrencilerin üniversiteye ve mesleğe hazırlanması gibi nedenlerle önemli bir yeri vardır.

Ortaöğretim sistemi, kimi uygulamalarda gelenekselliğini korumakla birlikte, özellikle son 25 yıl içinde toplumdaki değişimler doğrultusunda oluşan yeni gereksinimlere yanıt verecek biçimde yeniden düzenlenmiştir.

Ortaöğretim, birinci basamak ve ikinci basamak olmak üzere iki aşamalıdır.

1) ORTAÖĞRETİM 1. DEVRE (COLLEGE)

Ortaöğretimin bu devresinde temel amaç, genek kültür ve bilgi donanımını kazandırmanın yanında bireysel yeteneklere uygun bir eğitimin sunulması ve ulusal ihtiyaçlara cevap verecek şekilde üst kademelere geçiş imkanlarının sağlanmasıdır.(King, 1979).

- ✓ 3 ağustos 1963 tarihli kararname'de ortaöğretimin (1. Ve 11. Devre) amaçları:
- ✓ Tüm çocukların toplumsal, kültürel engellerini ortadan kaldırarak yeterli eğitim olanağı kazandırmak,
- ✓ Genel kültür ve genel bilgileri vermek,
- ✓ Bireysel yeteneklere uygun iyi bir yöneltme sağlamak,
- ✓ Her öğrenciye kendisine uygun eğitimi seçebilmesi için değişik seçim olanakları vermek,
- ✓ Ulusal gereksinimlere uygun olarak en geniş biçimde üst kademelere geçiş olanakları sağlamak olarak belirtilmiştir.
- ✓ Zorunlu ortaöğretim kolejlerde başlar, ilköğretimin ilk dört yılı için bütün öğrencilerin kabul edildiği tek kurumdur. Kolejler, mali özerkliğe ve tüzel kişiliğe sahip kamu kuruluşlarıdır. Okullar yönetim kurullarının yıllık olarak yayınladıkları ulusal yönetmeliklerle yönetilir ve özellikle ailelerin olmak üzere herkesin dikkatine sunulur.
- ✓ Kolej müdürü olarak isimlendirilen kurum başkanının yönetsel ve eğitsel yetki ve sorumlulukları vardır. Kolejlerin, öğrencilerin hem okula uyumlarını hem de üst okullara geçişlerini sağlama gibi iki amacı vardır. Bu amaçlar doğrultusunda her kurum öğrencilerin karşılaşacakları güçlüklerde onlara destek olmaya çalışır.
- ✓ Kolejler ilköğretimi tamamlayan on iki yaşındaki öğrencilerin devam ettiği ortaöğretim 1. Devre kurumlarıdır. Kolej eğitimi altıncı, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu sınıfları kapsayacak şekilde dört yılda tamamlanır. Çok amaçlı ortaöğretim 1. Devre okulları, kolej olarak bilinir. Bu okullar 11 temmuz 1975 tarihli yasayla oluşturulmuştur. Öğrenciler, devlet okulu olan kolejlere parasız olarak devam edebilir.
- ✓ Kolejlerde eğitim üç döneme ayrılmıştır:
- ✓ Uyum devresi, altıncı sınıfı kapsar. Ortaöğretimin temel bilgilerini vererek ilköğretimde görülen konuları pekiştirir ve tamamlar.
- ✓ Merkezi devre (pekiştirme devresi), yedinci ve sekizinci sınıfları kapsar. Öğrencilerin bilgilerini, yeteneklerini geliştirmek ve pekiştirmek için olanak sağlar.
- ✓ Rehberlik devresi, dokuzuncu sınıfı kapsar. Öğrencilerin bilgilerini tamamlar ve onların liseye geçişleri için hazırlanmasını sağlar.
- ✓ Her kolej haftalık ders saatlerini kendisi düzenler. Dersler dengeli bir şekilde, sabahları beş veya altı saat, öğleden sonraları iki veya dört saat olacak şekilde, düzenlenmiştir. Çarşamba ve cumartesi eğitim yapılmamaktadır. Kolejlerde dersler genellikle 55

dakikadır ve dersler arasında 5 dakikalık bir teneffüs vardır. Öğrenciler dersler başlamadan 10 dakika önce okula gelmelidirler. Ders saatleri dışında öğrenciler, eğitimcilerin rehberliği ve gözetimindeki çalışma odalarından, kütüphane ya da bilgi merkezlerinden (cdı) yararlanabilirler.

11-15 yaş arasındaki öğrencilerin eğitim gördüğü bu dönemde, eğitim **4 yıl** sürer ve **kolej (collège)** adı verilen okullarda gerçekleşir.

Kolej, ilköğretimden sonra bütün çocukların devam ettikleri okullardır.

Kolej eğitimi tüm çocuklar için zorunludur.

Sınıflar yukarıdan aşağıya doğru, **“altıncı, beşinci, dördüncü ve üçüncü sınıflar”** biçiminde düzenlenmiştir. *Öğretim 3 döneme ayrılmıştır.*

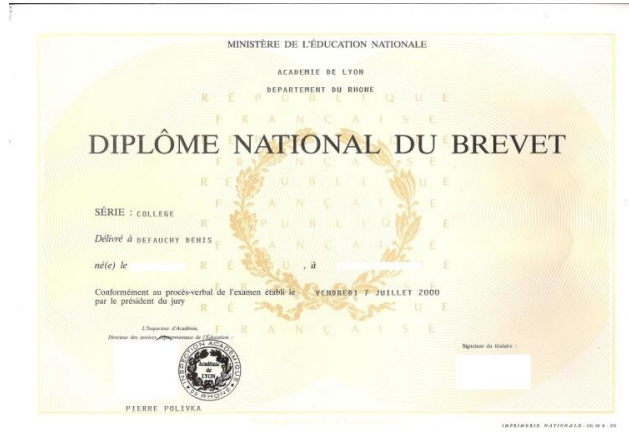
Bunlar;

- 1.Adaptasyon ve inceleme dönemini oluşturan 6.sınıf
- 2.Temel dönemi oluşturan 5. ve 4.sınıflar
- 3.Yönlendirme dönemi olan 3.sınıf

Kolej eğitimi sonunda öğrencilere ulusal bir diploma verilmektedir. (Diplome national du brevet)

Kolej eğitimi sonunda (öğrenciler 15 yaşına geldiğinde) okul, ailelere uygun skolâstik yolu önermektedir. Yani öğrencilerin aldıkları notlara ve ilgilerine göre okul ailelere önerilerde bulunur. Bu önerilerin sonunda öğrencilerin devam edeceği yola karar verilir.

Öğrenciler genellikle teknolojik veya mesleki eğitim ile devam etmektedir.

Ortaöğretimin bu devresinde temel amaç, genel kültür ve bilgi donanımını kazandırmanın yanında bireysel yeteneklere uygun bir eğitimin sunulması ve ulusal ihtiyaçlara cevap verecek şekilde üst kademelere geçiş imkânlarının sağlanmasıdır.(King, 1979)

2- ORTAÖĞRETİM 2. DEVRE (LYCEE)

Ortaöğretimde, birinci basamaktaki kolejlerden sonra, ikinci basamağı oluşturan liseler (lycee), öğrencileri genel olarak iki farklı alanda yükseköğrenime hazırlar. Bunlardan birisi, kısaca "lise" olarak adlandırılan ve öğrencileri genel eğitim ve teknik eğitim dallarında yükseköğrenim olgunluk (baccalaureat) diplomasına hazırlayan genel ve teknik lise (lycee d'enseignement general et technologique)'dir. Diğeri de, öğrencileri hem mesleğe, hem de mesleki eğitimle ilgili yükseköğrenime yönelik olgunluk diplomasına hazırlayan meslek lisesi (lycee professionnel) 'dir.

- Ortaöğretim II. devrenin kurumları, kolejin devamı olan ve kısaca lise(lycee) olarak adlandırılan genel eğitim ve teknik eğitim amaçlı liseler ile mesleki eğitim amaçlı liselerdir. Genel ve teknik liseler üç yıl sürer. **“Seconde”, “Premiere” ve “Terminale”** olarak adlandırılmışlardır. (10,11,12.sınıf).
- Liselerde, birinci yıl **“belirleme”**, ikinci ve üçüncü yıllar ise **“bitirme”** devresi olarak adlandırılmaktadır. Üç sınıfı başarıyla tamamlayan öğrenciler lise bitirme sınavı olan **Bakalorya** (baccalauréat)'ya hazırlanırlar. Genel ve teknik lise diplomaları öğrencilere yükseköğretime girme hakkını kazandırır.
- Bu çağ öğrencilerinin okullaşma oranı %92'dir. Lise öğrencilerinin %70'i bakalorya düzeyine ulaşmaktadır.
- Lise öğrencileri ortak olarak aldıkları iki senelik eğitimin ardından, girmek istedikleri bakalorya sınavının türünü seçer. Buna göre gruplara ayrılan öğrenciler, çalışmalarını o yönde sürdürürler. Bakalorya sınavının türü üç genel kategoriden (ekonomik ve sosyal, edebi veya bilimsel) veya yedi teknolojik kategoriden biri olabilir.
- Meslek liseleri iki yıllık olup, BEP (Brevet d'Etudes Professionnelles, Meslekî Eğitim Diploması) veya CAP (Certificat d'Aptitude Professionnelle, Meslekî Yeterlilik Diploması) diye adlandırılan, meslek eğitiminin birinci aşamasını oluşturan diplomaları vermektedir. Bu yeterlilik dereceleri, öğrencilerin mezun olur olmaz iş bulabilmelerini sağlamaya yöneliktir. İki yıl daha devam edildiğinde teknik lise diploması (baccalauréat professionnel) için sınavlara girilebilir.

LA PREMIERE

LA SECONDE

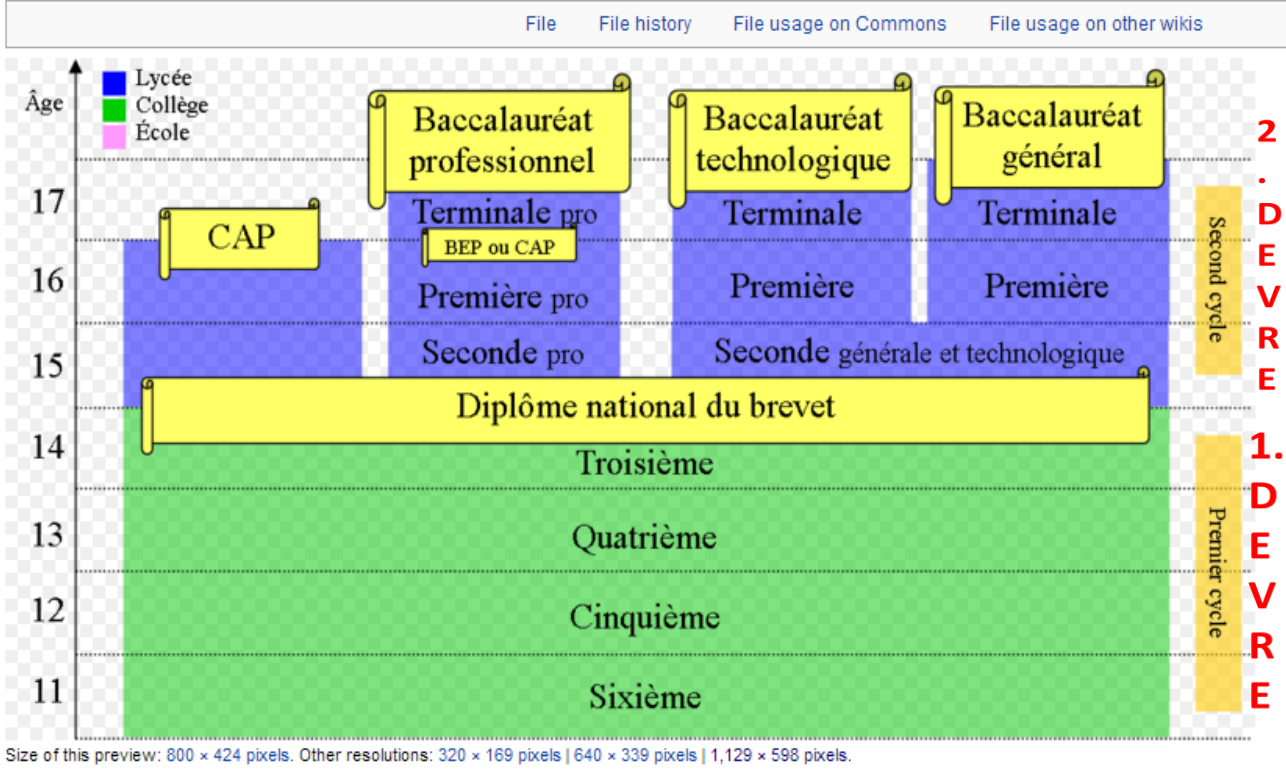

LA

LE BACCALAUREAT

- Lise öğrencileri ortak olarak aldıkları iki senelik eğitimin ardından, girmek istedikleri bakalorya sınavının türünü seçer. Buna göre gruplara ayrılan öğrenciler, çalışmalarını o yönde sürdürürler. Bakalorya sınavının türü üç genel kategoriden (ekonomik ve sosyal, edebi veya bilimsel) veya yedi teknolojik kategoriden biri olabilir.
- Meslek liseleri iki yıllık olup, BEP (Brevet d'Etudes Professionnelles, Meslekî Eğitim Diploması) veya CAP (Certificat d'Aptitude Professionnelle, Meslekî Yeterlilik Diploması) diye adlandırılan, meslek eğitiminin birinci aşamasını oluşturan diplomaları vermektedir. Bu yeterlilik dereceleri, öğrencilerin mezun olur olmaz iş bulabilmelerini sağlamaya yöneliktir. İki yıl daha devam edildiğinde teknik lise diploması (baccalauréat professionnel) için sınavlara girilebilir.

MESLEKİ EĞİTİM

MESLEK LİSELERİ (Lycée professionnel)

ÇIRAKLIK EĞİTİMİ: Zorunlu eğitimi tamamlamış 16-25 yaş arasındaki gençlere bir meslek dalında nitelik kazandırmaya dönük bilgi ve becerilerin verilmesini ve bireylerin ortaöğretim düzeyinde mesleki veya teknik eğitim diploması almalarını sağlayan bir eğitim programıdır.

MESLEKİ UYUM KURSLARI: Bu kurslar herhangi bir orta dereceli genel eğitim okulunu bitirememiş ya da mesleki veya teknik eğitim okulundan sertifika/diploma almadan okulu terk etmiş olan 16-22 arasındaki gençlere bir iş yerinde işe başlamadan meslek deneyimi kazandırmak amacıyla uygulanır. Süresi 3-6 aydır.

MESLEKİ UZMANLIK KURSLARI: Bu kurslar, çıraklık eğitimini bitiren ve çalıştığı iş yerinin gereklerine göre mesleki niteliğini arttırmak isteyen ya da öğrendiği meslek dalında sertifika/diploma almak isteyen bireylere sunulur.

İŞE YERLEŞTİRME KURSLARI: Bu kursları, 26 yaşından küçük işsizlere, yetkili işyerlerinde bir iş eğitim sözleşmesi kapsamında verilen meslek eğitimini kapsar. Süresi en az 200 saat

olan bu kurslarda kişilere bir meslek dalında çalışabilmelerini sağlayacak bilgi ve yeterliklerin kazandırılması amaçlanır.

Meslek liselerine şu öğrenciler alınır:

1. Kolejde iki yıllık öğrenimden sonra, beşinci sınıfı bitiren ve en az 14 yaşında olan; meslek eğitimine hazırlık kurslarına (CPPN) ya da çıraklık eğitimi ile ilgili hazırlık kurslarına devam ettikten sonra 2-3 yıllık bir eğitim sonunda bir meslekte uzmanlık diploması (certificatd 'aptitude professionnelle=CAP) almak isteyen öğrenciler,

2. Koleje dört yıl devam edip üçüncü sınıfı bitiren ve 2 yıllık bir mesleki eğitimden sonra sanat okulu diploması (brevet d' etudes professionnelles=BEP) almak isteyen öğrenciler. Meslek liselerinde, mesleki olgunluk diplomasına götüren 2 yıllık programlarda, haftada 32-36 saat ders yapılır. Bunun 16-18 saati genel eğitim derslerine; 16-18 saati de teknik ye mesleki alana ayrılır. Ayrıca öğrenciler her yıl 16-20 hafta işyerinde uygulama (pratik) yaparlar.

Meslek liselerinde eğitimi yapılan meslek alanları, bölgesel gereksinimlere göre belirlenir. Daha önceleri çeşitli teknik alanlarda bakım ve ticari alanda da işletme görevlerine dönük 5 meslek alanında eğitim verilirken, 1985'den sonra her yıl yeni mesleki eğitim alanları açılmıştır.

- ✓ Ortaöğretim II. Devre eğitimi genel, teknik ya da mesleki liselerde verilmektedir. Genel veya teknik eğitim veren liseler, öğrencilere üç yıl süren (10., 11. Ve 12. Sınıf) ve genel bakalorya ve teknisyen belgesi gibi diplomalara hak kazanılan, karma eğitim yapılan kurumlardır. Genel ya da teknik bakalorya diplomaları, yükseköğretime devam edebilme hakkı tanıyan, bir okul bitirme ulusal belgeleridir. Öğrencilerin bu diplomaları alabilmeleri için son yıllarında zorunlu olarak genel sınavı geçmeleri gerekmektedir.
- ✓ Yüksekokullardaki (grandes ecoles, cpga) hazırlık sınıfları ile liselerde oluşturulan yüksek teknisyen bölümleri bakalorya sonrası eğitim verirler. Kolejleri bitiren öğrenciler genellikle, aileleri özel bir okul seçmemişlerse ya da özel bir eğitim (örneğin, devlet okullarında verilmeyen yabancı dil eğitimi vb.) Alanında eğitim veren bir kurumda ilerlemelerine olanak sağlanmazsa, kendi bölgelerindeki liselere kayıt olurlar.
- ✓ Belirli bir sözleşme dâhilinde, zorunlu eğitim verilen özel okullardan gelen öğrenciler, devlet ortaöğretimine kabul edilebilirler. Öğrenciler ayrıca yine belli bir sözleşmeyle devlet okullarından özel bir okula da geçebilirler. Sözleşmeye bağlı olarak özel okullar, öğrencilerin eğitilmelerinde ve yönlendirilmelerinde devlet okullarının ölçütlerine uymak zorundadırlar. Bu düzeydeki eğitim herkese parasızdır, fakat veliler okul malzemeleri ve kitapları için kendileri ödeme yaparlar.
- ✓ Meslek liseleri, genel ve teknik liselerle benzer olarak on, on bir ve on ikinci sınıfları kapsar. Öğrencileri farklı programlarla, farklı sürelerde, farklı diplomalar için hazırlar. Öğrenciler mesleki yeterlilik belgesi (cap), mesleki öğrenim belgesi ve mesleki bakalorya diplomasını alabilmek için ulusal mesleki sınavlara hazırlanırlar. Belgeler, mesleki

yeterlilik düzeylerini ve genel eğitim düzeylerini belirleyebilmek için bir açıklama ve kanıt niteliği taşımaktadır.

Meslek lisesinden alınan diplomalar (ÇAP ye BEP) uzmanlık gerektiren mesleklere doğrudan giriş olanağı sağlar. Ancak iki diploma arasında kimi farklılıklar vardır. Örneğin BEP, sanayi, ticaret, yönetim ve sosyal alanlarda gerekli genel mesleki bilgi ve becerileri kazandırır; ÇAP ise BEP'e göre, meslekte nitelik yönünden daha üstündür ve belli bir meslek için gerekli olan tüm bilgi ve becerileri kazandırır. Her iki gruptaki başarılı öğrenciler, lisenin teknik bölümünün ikinci sınıfına alınırlar ve burada, teknik alanla ilgili olarak yükseköğrenim uygunluk sınavına hazırlanırlar.

Fransa' da üniversiteye ve yüksekokullara yalnızca bakalorya (baccalaureat) sınavını veren lise mezunları alınmaktadır (Sözer, 1997).

Yükseköğretim

- ✓ Yükseköğretimle ilgili 26 ocak 1984 tarihli yasa üniversiteleri bilimsel kültürel ve mesleki açıdan kamu kurumları olarak tanımlanmaktadır. Böylece üniversiteler yönetsel, mali, eğitsel ve akademik özerkliğe sahip olmaktadır. Üniversiteler birçok bilim kurulunu içerirler. Her biri, ortak amaçları paylaşan eğitim ve araştırma birimlerinden oluşur.
- ✓ Üniversiteler ayrıca kararname ile kurulan yüksekokulları ve enstitüleri, laboratuvarları ve üniversite yönetim kurulu kararı ile kurulan araştırma merkezlerini kapsayabilirler. Üniversitelerdeki her birim kendi statülerini ve yapılarını belirler.
- ✓ Bir üniversiteye kayıt olmak için adayların üniversiteye girmek için gerekli diplomaya sahip olmaları gerekmektedir

Yükseköğretimin görevleri:

- ✓ Hazırlık eğitimi ve kesintisiz eğitim sağlamak
- ✓ Bilimsel ve teknolojik araştırmaların yapılması ve sonuçlarının değerlendirilmesi
- ✓ Kültürel yayılma, bilimsel ve teknik bilgileri yayılması
- ✓ Uluslararası işbirliği sağlamak
- ✓ Yükseköğretimin düzenlenme ve kayıt koşulları kurumun özelliğine ve verilen eğitimin amacına göre farklılık gösterir.

Üniversite ve yükseköğretim kurumlarından alınan bitirme dereceleri şöyle özetlenebilir:

LİSANS = 6 dönem = 180 ECTS (lise diploması + 3 yıl)

Mastır = 10 dönem = 300 ECTS (lise diploması + 5 yıl)

Doktora = 16 dönem (lise diploması + 8 yıl)

hazırlayan ve öğretmenlik eğitimi, vs. sağlayan *instituts universitaires de formation des maitres* (öğretmen eğitim enstitüleri) (I.U.F.M.s) bulunmaktadır. Üniversitelerde öğretim önlisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde yapılır. Her düzeydeki eğitim ikişer yıllık üç devreden oluşur. Her devre kendi içinde dört döneme ayrılır.

Birinci devrenin ilk döneminde öğrenciler zorunlu derslerle seçmeli dersler alırlar. Ayrıca dönem sonunda aldıkları derslerde bitirme sınavlarına girerler. Oldukça zor olan bu devre, eleme işlevi görür. Böylece üst öğrenime gidecek öğrenci sayısının azaltılmasına çalışılır.

- ✓ Yükseköğretimin kapsadığı kurumlar;
- ✓ Üniversiteler ilke olarak, eczacılık ve tıp ile ilgili bilim kolları dışında seçim yapmaksızın kısa süreli (liseden sonra 2 yıl) veya uzun süreli (liseden sonra 3 yıl ya da daha fazlası) öğrenimler için kayıt yaptırmak isteyen lise (bakalorya) diploması (ya da eşdeğer bir belge) almış olan kişilerin kabul edildiği devlet kurumlarıdır.
- ✓ Özel veya devlet okulları (kolejleri) ve enstitüleri çeşitli bakanlıkların denetiminde bulunan üst düzeyde (yükseköğretim) mesleki eğitim verir.
- ✓ Kısa programlar: teknolojik, ticari, tıbbi eğitim vb.
- ✓ Uzun programlar: politik bilim, mühendislik, ticaret ve yönetim, veterinerlik bilimi, noterlik, mimarlık, haberleşme ve sanat alanlarında üst düzeyde eğitim.

Fransa'da üniversite geleneği uzun bir geçmişe sahiptir. 1179 yılından beri Paris'te, 1229'dan beri Toulouse'da ve 1289'dan beri de Montpellier'de üniversite bulunmaktadır. Yılda 125 bin yabancı öğrenci kabul eden Fransa'da bugün 30 Akademi ve bu akademiler bünyesinde 82 üniversite ve yaklaşık 300 yüksek okul bulunmaktadır.

Eğitim sistemi uluslararası planda tanınan eğitim alanlarının ve diplomalarının kalitesini garanti etmektedir. Fransa'da yüksek öğretim çağına gelmiş öğrencilerin okullaşma oranı %73, 19-25 yaş arası çağ nüfusunun okullaşma oranı %52'dir. Yükseköğretim öğrencilerinin %50'den biraz fazlası Bac+2 (ön lisans) düzeyine ulaşmaktadır.

Fransa'da yükseköğretim kurumları özerktir ve bir başkan tarafından yönetilir. Fransa'da yükseköğretim, yüksek öğretimin ilk aşaması olan lise bitirme sınavından (Bakalorya) sonra öğrenime devam niteliğindeki öğretimlerin tümü olarak tanımlanabilir. Yüksek öğretimde okuyan 2.2 milyon öğrenci bulunmaktadır. Yirmi yılda neredeyse ikiye katlanan öğrenci sayısı, büyük bir gelişmeye işaret etmektedir (1960'da 300.000 öğrenci okumaktayken 1980'de 1.200.000'e yakın öğrenci bulunmaktaydı).

Yükseköğretim, beş Katolik kurumu hariç tamamı devlete ait üniversitelerde ya da yüksek kamu kesimi okullarında veya bazıları *grandes écoles* (büyük okullar) olarak bilinen özel

okullarda verilmektedir. Enstitüler ve okullar üniversitelere bağlı olabilir. Bunlar içerisinde kısa teknolojik dersler veren *instituts universitaires de technologie* (teknoloji enstitüleri) (IUTs), mühendislik alanında yeterlilik almak için çalışan öğrencilere yönelik *instituts universitaires professionnalisés* (mesleki enstitüler) ve öğrencileri öğretmen alımı sınavlarına hazırlayan ve öğretmenlik eğitimi sağlayan *instituts universitaires de formation des maîtres* (öğretmen eğitim enstitüleri) (IUFMs) bulunmaktadır.

Bazı liseler yükseköğretime katkıda bulunur; çünkü, *grandes écoles* (büyük okullar)'e kayıt yaptırmak isteyen öğrencilere *classes préparatoires aux grandes écoles* (büyük okullara hazırlık sınıfları) (CPGE) içerisinde hazırlık eğitimi verirler veya bünyelerinde kısa teknik eğitim dersleri veren *sections de techniciens supérieurs* (STS, ya da yüksek teknisyen bölümleri) barındırır.

Üniversiteler; bakalorya, *diplôme d'accès aux études universitaires* (DAEU, veya “üniversite çalışmalarına kabul diploması) ya da bunlara eşdeğer bir yeterlilik belgesi sahibi öğrencileri kabul eder; tıp, dişçilik ve eczacılık alanları ve de teknoloji enstitüleri(IUT) hariç başka herhangi bir seçim prosedürü uygulanmaz.

Büyük okullar olarak bilinen en prestijli yükseköğretim okullarına kabul, yapılan bir sınav sonucunda alınan başarıya göre gerçekleşir; öğrenciler bu sınava hazırlanmak için CGPE'de iki yıl süren bir hazırlık eğitimi alırlar. Genel olarak, üniversite sektörü dışında yer alan oldukça büyük bir çeşitliliğe sahip kurumlara kabul süreci, katı seçim prosedürleri üzerine oturtulmuştur.

Uzun üniversite dersleri, geleneksel olarak, ulusal derecelerin alınmasının sağlayan ve birbiri ardına gelen üç eğitim aşaması halinde yapılandırılmıştır: Bakaloryadan sonraki iki yıllık dönemi kapsayan *diplôme d'études universitaires générales* (DEUG, veya “genel üniversite çalışmaları diploması”); *licence* (lisans) (üçüncü yılı kapsar ve kısmen bir Üniversite diplomasına eşdeğerdir) ve master (bakaloryadan sonraki dördüncü yıla tekabül eder ve kısmen bir Master derecesine eşdeğerdir).

Sonrasında da üçüncü aşama yeterlilik dereceleri olan *diplôme d'études supérieures spécialisées* (DESS, veya “yükseköğretimde uzmanlık çalışmaları diploması”), *diplôme d'études approfondies* (DEA, veya “ileri yükseköğretim çalışmaları diploması) ve doktora.

Fransız yüksek devlet ve özel eğitim kurumları iki kategoriye ayrılır:

- Üniversiteler
- Grande Ecole

Fransız Üniversiteleri

Fransa, 20'si Paris'te, 64'ü Paris dışında ve 3 tanesi denizaşırı bölgelerinde olmak üzere 87 eyalet üniversitesine sahiptir. Her bir üniversite departmanlara ya da fen bilimlerinden beşeri bilimlere kadar tüm disiplinleri kapsayan UFR' ye (Unités de formation et de recherche) ayrılmıştır. Her bir disiplinden mezun olabilmek için geçilmesi gereken ders ünitelerine UV (Unités de valeur) denir. Üniversite diplomaları ulusal bir standarta sahiptir ve kurumlar arasında değişime elverişlidir. Üniversite çalışmaları; Premier Dönemi, Deuxième Dönemi, ve Troisième Dönemi olarak 3 aşamaya ayrılırdı. Fakat yüksek öğrenimle ve bir ülkeden diğerine geçiş yapabilme ile ilgili uluslararası koşulları yerine getirebilmek adına, bir çok üniversite LMD (Lisans/Mastır/ Doktora) biçimini temel alan bir sistem geliştirdiler. Bu nedenle Fransa'da eğitim almak, dünyanın her yerinden gelen öğrencilerin kendi ülkelerinde geçerli olacak bir diploma almalarını sağlar.

FRANSA EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

Öğretmenlerin yetiştirilmesine her zaman, özellikle de 1968 den sonra çok önem verilmiştir. Nitelikli ve iyi öğretmen yetiştirmek için gençlere hem değişik öğrenim olanakları verilir, hem de öğretmen adayları burslarla özendirilirler. Değişik ve çağdaş öğretim yöntemlerine, bilgilerine, gereksinimlere uygun sınav türleriyle, nesnel ve yansız değerlendirmelerle de bu mesleğin kolay olmadığı, sağlam bir bilgi (en az beş yıllık bir eğitim) ve deneyim gerektirdiği öğrencilere çok erken yaşta anlatılmaktadır. Bu tutum da öğretmenliği saygın bir meslek haline getirmiştir. 1990'ların başına dek çok karışık ve karmaşık olan bu sistem epeyce yalınlaştırılmış ve kolaylaştırılmıştır. Değişen iktidarlar ve milli eğitim bakanları sistemi kökten değiştirmemiş, geliştirmişler, günün koşullarına uydurmaya, gereksinimlerine cevap vermeye çalışmışlardır. Meslek seçme konusunda eğitimin her düzeyinde iyi ve kolay bir bilgilendirme ve danışma sistemi geliştirilmiş olduğundan, öğretmenler, rehber öğretmenler, danışmanlar bu konuda öğrencileri daha ilkokuldan başlayarak bilgilendirmekte, seçenekler sunarak yönlendirmektedirler. Bu nedenle öğrenciler meslek seçerken çok fazla yanılgıya düşmemekte, yanılgıya düştüklerinde de, biraz zaman ve emek kaybına yol açsa da, çoğunlukla istedikleri mesleğe yönelebilmektedirler. Fransa'da öğretmenlik mesleğine ancak üniversitenin ikinci sınıfından sonra aday olunduğu, üniversite eğitiminden sonra ayrıca en az iki yıllık bir

eğitim, yüksek lisans çalışması ve başarılması zor yarışmalı sınavlar gerektiği için bu seçim genelde çok bilinçli bir biçimde yapılmaktadır.

- Fransa'da 1990 yılında Öğretmen Eğitimi Üniversitesi Enstitüleri (IUFM) bazında yeni öğretmen eğitimi programı uygulamaya konulmuştur.
- Öğretmen eğitimi programının amacı Fransız eğitim geleneklerinin esasına uygun, gelecek nesillerin en iyi okutulmasına yönelik yenilikçi, tutarlı bir girişim oluşturmaktır.
- Fransa'da öğretmenlik seçkin bir meslektir.
- Öğretmen eğitimi yapan yükseköğretim kurumlarına girebilmek oldukça zordur.
- Öğretmenlik mesleğine girişte sınav vardır.
- Aday öğretmenler öğretmen olmadan önce 1 yıl denenirler. Deneme sürecini başarı ile tamamlayanlar asıl öğretmen olarak atanır.
- Ayrıca hizmet içi eğitim de yapılmaktadır. Tüm öğretmenlerin mesleki yaşamlarında en az 36 saat kursa gitmeleri zorunludur.

Öğretmen yetiştirme 3 şekilde yapılır:

1- Kapesien öğretmenler: CAPES olarak adlandırılan ulusal bir sınavı başarmak zorundalar.

2- Kapepsienler: CAPEPS Beden ve Spor Eğitimi Öğretmenliği ulusal sınavını başarmak zorundadırlar.

3- Kapetler: Üçüncü tip öğretmenler kısaca CAPET olarak adlandırılan Teknik Öğretim Öğretmenliği ulusal sınavını başarmak zorundadırlar

Daha detaylı incelemek gerekirse:

Anaokul ve ilkokul öğretmenleri (instituteurs) bakalorya diplomasına sahip öğrencilerin devam ettikleri 2 yıl süren 'Ecole Normale' ilköğretim okullarında yetişirler. Bu okullardaki dersler kuramsal ve uygulamalıdır. Bu okul bitirildikten sonra öğretmen adayları bir sertifika sınavına tabi tutulurlar. Tam olarak öğretmen olabilmek için 1 yıl çalışma zorunluluğu vardır.

Ayrıca öğretmen yetiştirmeye yönelik olarak üç yıl süren Yüksek Öğretmen Okulları (Ecole Normal Superieur) bulunmaktadır. Bu okulların öğrenci tabanı fen ve edebiyat fakültesine devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Bu fakültelerdeki öğrenciler bir taraftan fakültelerine devam ederlerken diğer taraftan da Ecole Normal Superieur'lardan mesleki formasyon almaktadırlar. Öğrenciler özel kurumlar tarafından desteklenmektedir.

Ortaöğretim öğretmenleri lise öğretmeni olabilmek için yükseköğretim görmek zorundadır. Fen ve edebiyat fakültesi mezunları ile ortaöğretim birinci dönem öğretmenlik sertifikası alan öğretmenler 1 yıl süreli pedagojik formasyon kurslarına katıldıktan sonra açılan Agregé

Professeurs sınavı başarmaları durumunda liselerde öğretmenlik yapabilirler. Ayrıca yükseköğretim okullarının hazırlık sınıflarında da öğretmenlik yapabilirler. Sınavı başaranlar ayrıca yüksek okulların hazırlık sınıflarında da öğretmenlik yapabilirler. Bu sınavdan alınan dereceye göre bir öğretmen orta dereceli okullarda ömür boyu görev yapma hakkını kazanabilirler. Ortaöğretim ikinci kademe öğretmenlik sertifikasına(CAPES) sahip olanlar bu kursu almazlar.

CAPES (Certificat D' aptitude au Professorat de L'enseignement du Second Degrée) oldukça eleyici olan bir tür yeterlilik sınavıdır. Lisans öğrencilerine açık olan bu sınav, yazılı ve sözlü olmak üzere iki bölüme ayrılır. Yüksek Öğretmen Okulları'ndan lisans derecesine sahip olanlar yazılı aşamasına girmezler. Sınavın birinci kısmını geçen adaylar, bölgesel pedagoji merkezlerinde düzenlenen üç haftalık bir eğitimden sonra sınavın ikinci aşaması olan uygulamaya girerler. Son yıllarda bu yeterlilik sınavlarına katılan adayların %90 'ının başarısız olduğu saptanmıştır.

Fransa eğitim sisteminde öğretmenler için bir üst kademedeki öğretmenliğe geçiş imkanı yaygındır. Üniversite öğretim üyeliğinin ana yollarından birisi lisede öğretmenlik yapıyor olmaktadır. Yani Agregé öğretmenler, kolayca üniversite asistanı olabilirler.

Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitüsü (I.U.F.M)

1991 de kurulan Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitüleri (LU.P.M) öğretmen yetiştirme konusunda çok önemli değişiklikler getirmiştir. Bu kurumlar bir ya da birden fazla üniversiteye bağlı devlet yüksek öğrenim kurumlarıdır. Okul öncesi eğitimi, ilkökul, ortaokul, lise ve hazırlık okulları için öğretmen yetiştirir. Her üniversite şehrinde bir Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitüsü bulunur. Bugün sayıları yirmi dokuza ulaşan Enstitülerde aralarında işbirliği yapan yönetim, bilim ve eğitimbilim olmak üzere, üç kurul vardır. Aynı ya da benzer kaynaklardan gelen tüm öğretmen adaylarına aynı kurumda, aynı düzeyde üniversite ve meslek bilgisi vermek amacıyla kurulmuştur. Bu enstitülerin tümü her dalda öğretmen yetiştirmez. Bu Enstitüler buldukları şehirdeki üniversitelerin uzmanlık alanlarına göre belli alanlarda ulusal ve bölgesel sınavlara adayları hazırlar ve yetiştirirler. Bu nedenle adaylar da öğretmen olmak istedikleri alanda eğitim veren Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitülerinin bulunduğu şehirlere giderler. Her enstitü kendi öğretmen yetiştirme programını milli eğitim bakanlığının belirlediği çerçevede ve onun işbirliğiyle hazırlar. Bu enstitülerin öğretim elemanları üniversite öğretim üyelerinden, deneyimli okul öncesi, ilkökul, ortaokul, lise öğretmenlerinden ve müfettişlerden oluşur. Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitüsü doğrudan milli eğitim bakanlığına bağlıdır. . Adaylar okul öncesi ve ilkökul öğretmenliği, ortaokul-lise öğretmenliği olmak üzere iki alana birden kayıt yaptırabilirler. Adaylar bu enstitülere kendilerinin hazırladıkları, eğitim geçmişlerini, geleceğe yönelik tasarılarını sergileyen bir çalışmanın değerlendirilmesinden sonra, bir mülakatla iki alandan birine kabul edilirler ya da edilmezler. Kısacası isteyen her yüksekökul mezunu öğretmenliğe yönelemez. Eğitim iki yıldır. Her öğrenci yeteneğine, gereksinimine, amacına göre bireyselleştirilmiş bir ders programı izleyebilir. Bu nedenle öğrenciler değişik kurumlarda alt sınır sayısı saptanmış, istedikleri kadar ders izlerler ve birinci yılın sonunda değişik tipteki öğretmenlik sınavlarına hazırlanırlar. Birinci yıl aday olunan dalın öğretmenlik bilgilerini kapsayan kuramsal ve uygulamalı dersler izlenir. Bunun yanında tüm öğretmen adaylarından bir yüksek lisans çalışması ve tezi istenir, bunun için de gerekli ders ve saat düzenlemeleri öğrencilerin

programlarına göre yapılır. Bu birinci yılda aday kuramsal, özellikle de eğitim, öğretmenlik mesleğinin bilgilerini edinmek ve seçtiği dalda gireceği sınava yoğun bir biçimde hazırlanmak için çalışır. Bu süre içinde ortaokul ve lise öğretmenliğine aday olan öğretmenler 300 ü staj olmak üzere yılda 1200-1600 saat ders izlerler. Bunun 120 saati okul öncesi ve ilkökul öğretmenleri ile ortaktır. Bu sayı, değişik kurumlarda, sınıflarda, değişik düzeylerde çalışılması ve gözlem yapılması amacıyla çoğaltılabilir. Birinci yılın sonunda öğretmen adayları seçtikleri dala ve düzeye göre bölgesel ve ulusal sınavlara [CAPES (ortaöğretim başarı sertifikası sınavı) ya da CAPET (Teknik öğretim başarı sertifikası sınavı)] girerler. Görüldüğü gibi, birinci sınıf programı çok yüküldür. Öğretmen adaylarının bir bölümü sınavlarda başarısız olma tehlikesini azaltmak için, önce yüksek lisans çalışmalarını yapıp, sonra Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitüsüne girebilirler. Bu sınavda başarılı olamayan öğretmen adayı birinci sınıfı tekrarlayabilir. İlerde sözü edilecek AGREGASYON sınavını kazananlar ise Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitüsü'nün ikinci sınıfını devam ederler. İkinci sınıfa geçmiş öğretmen adayı bilimsel açıdan kendini kanıtlamış olarak, staj yapmaya hak kazanır. İkinci sınıftaki öğretmen adayı birinci sınıfta yaptığı uygulamaları okul ortamında dener. Aday öğretmen iki tür ders yapar. Birincisi kendisinin tümüyle sorumlu olduğu bir ders, ikincisi danışmanın denetiminde yaptığı derstir. Bu arada, aday öğretmen gözlemler yapar, kendisinin ve meslektaşlarının uygulamalarını eleştirel bir gözle inceler, çözümlemesini yapar, kuramsal bilgilerin uygulamaya katkılarını değerlendirir. Bu iki yönlü çalışmayı gerçekleştirebilmek için, adaylar hem okul ortamında staj yapar hem de Enstitüsü'de dersleri izler. Stajyer öğretmenler belli bir maaş alırlar. İkinci yıldaki stajın sonunda her aday somut bir eğitim konusunu işleyen, kuramsal derslerle ya da uygulamayla ilgili kısa bir tez hazırlar. Sonra da mesleki becerisini kanıtlamak zorunda olduğu bir sınava girer, başarılı olursa öğretmen olur. Bu sınavın değerlendirmesini staj yapılan okulun müdürü, eğitim danışmanı ve dersleri izleyen formatör öğretmen yapar. Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitülerinin iki amacı vardır; üniversite boyutuyla yüksek düzeyli, bilimsel bir formasyon vermek, mesleki boyutuyla adayları öğretmenlik mesleğine somut ve uygulamalı bir biçimde hazırlamak. Enstitü kuram ve uygulamayla aynı anda dersleri ve stajları birbirini destekleyecek biçimde düzenler. Adaylar derslerde bilimsel ve eğitsel alanlarda bilgilerini genişletirler, stajlarda eğitim sisteminin nasıl işlediğini, gelecekteki öğrencilerinin davranışları ve gereksinimleri konusunda bilgi edinirler.

Üniversiteler

Öğretmenlik mesleğine Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitüsünde hazırlanmak zorunlu olmadığı için, bazı üniversiteler yüksek lisans çalışması yapan, öğretmen olmak isteyen öğrencilere CAPES ya da CAPET ve AGREGASYON (agregation) sınavına yönelik hazırlık sınıfları oluşturmuşlardır. Elde edilen sonuçlar bu sınavlara enstitülerde okuyarak hazırlanmanın daha olumlu sonuçlar verdiğini göstermektedir. Adaylar bu sınavlardan birini kazanırlarsa Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitülerinin ikinci sınıfına devam ederler.

Yüksek Öğretmen Okulları

Kökene çok eskilere dayanan, Yüksek Öğretmen Okullarının iki görevi vardır: birincisi geleceğin araştırmacı öğretmenlerine ve araştırmacılarına gerekli eğitimi vermek, ikincisi geleceğin ortaöğretim öğretmenlerine temel eğitim, hizmet içi eğitimi ve lise sonrası için eğitim vermek. Tüm Fransa'da

değişik alanlarda uzmanlaşmış dört Yüksek Öğretmen Okulu vardır. Bu okullara 18-23 yaş arasındaki lise mezunları yarışmalı bir sınavla girerler. Bazı liselerde bu amaçla özel sınıflar oluşturulmuştur. İkinci bir yol da, yukarıda sözü edilen, alanlarında uzmanlaşmış (edebiyat, mühendislik, yönetim, fen ya da ekonomi) iki yıllık hazırlık okullarından mezun olmaktır. Edebiyat alanında Yüksek Öğretmen Okulları sınavlarına girip başarılı olanların oranı % 5 i aşmamaktadır. Gene de öğrenciler bu iki yıllık öğretimden çok yararlanmaktadır. Eğer öğrenciler aynı anda hem bir üniversiteye, hem de hazırlık okuluna kayıtlıysalar, genellikle üniversitenin ilk iki yılı, hatta ikinci ve üçüncü sınıfı ile denklik sağlanabilmektedir. Bu nedenle öğrencilerin büyük bir bölümü iki kuruma da kayıt yaptırmaktadırlar. Yüksek Öğretmen Okullarında öğrenim süresi dört yıldır. Araştırma çalışmaları daha uzun süren öğrenciler öğrenim sürelerini uzatabilirler ve b~ durumda kendilerine uygun, gerekli parasal yardım sağlanır. İlk iki yıl üniversitenin son sınıfına ve yüksek lisans çalışması için verilen bir yıla denk sayılır. Üçüncü yıl doktora hazırlık derslerine ve kısa (80-150 sayfa) bir tezin hazırlanmasına ayrılmıştır. Bu çalışma doktora tezinin ön çalışması olarak kabul edilir. Dördüncü yıl da aday ya agreasyon sınavlarına çalışır ya da doktora tezinin hazırlıklarına başlar. Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi öğrenimi boyunca 6940-7200 F. arasında aylık alır. Yüksek Öğretmen Okulunu bitirenler okula girdikleri ilk yıl başlangıç sayılarak, on yıl devlet hizmetinde çalışmak zorundadırlar. Ancak özel kuruluşlarda çalışmak isteyenler doktora tezlerini bitirdikleri takdirde (günümüzde Fransa'da bir doktora tezi en kısa ve en iyi koşullarda en az dört yılda bitirilebilmektedir) bu zorunluluğu yerine getirmeyebilirler. Yüksek Öğretmen Okulunu bitirenlerin bir bölümü üniversitelerde kariyere, bir bölümü liselerde ve hazırlık okullarında öğretmenliğe yönelir. Bir bölümü ise kitle iletişim ve basın, siyaset ve ekonomi bilimleri, fen ve teknik bilimler veren yüksek okullara ya da üniversitelere devam ederler. Bu nedenle Fransa'da Yüksek Öğretmen Okulu mezunu bir çok ünlü gazeteci, politikacı, bilim adamı, yazar bulunmaktadır ve bu okuldan mezun olanların toplumda, politikada, sanatta, diplomaside, bilimde basında her zaman ayrıcalıklı ve saygın bir yeri vardır. Gerçek amacı, araştırmacı ve araştırmacı öğretmen yetiştirmek olan Yüksek Öğretmen Okulları CAPES ve CAPET sınavları için de hazırlık sınıfları açabilirler. Bu kurumlarda sınavlara hazırlanan adayların da çok başarılı oldukları görülmüştür. Bu okullara girmek için farklı yollar izlenebilir. Birincisi yukarıda sözü edilen üniversiteler, ikincisi hazırlık okullarıdır. Bunun yanında mektupla öğretim ve özel kurumlar da Yüksek Öğretmen Okulu sınavlarına hazırlık programı açarlar.

Ortaöğretimde Nasıl Öğretmen Olunur?

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ VE FRANSA EĞİTİM SİSTEMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

<ul style="list-style-type: none"> • 10 yıl mecburi eğitim • Haftada 6 gün ders • 140-180 gün okul açık • Bir ders 55 dakika • İlköğretim zorunlu ve 5 yıl • Ortaöğretim 2 kademededen oluşur (college+lycée) toplam 4+3= 7 yıl • Üniversitede harç parası var • Meslek liseleri 2 yıl • Sistem merkeziyetçi • Bakanlıkların yapılanması benzer	<ul style="list-style-type: none"> • 12 yıl mecburi eğitim • Haftada 5 gün ders • 180 gün okul açık • Bir ders 40 dakika • Zorunlu 8 yıl (4+4) 2 kademe • Ortaöğretim tek kademededen oluşur. (4 yıl lise) • Üniversitede harç parası yok • Meslek liseleri 4 yıl • Sistem merkeziyetçi • Bakanlıkların yapılanması benzer
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Bölge sistemi • Bölgeden sorumlu rektör • Program ve yasal düzenlemeler merkezden yapılmakta • Denetimi müfettişler yapar. • Rektörü cumhurbaşkanı atar. • Zorunlu eğitim çağı 6-16 • Mesleki eğitim tüm okullarda var • Okul kayıtları bölge esasına göre • Özel okullarda öğretmenlerin ücreti devlet tarafından karşılanır. • Yüksek öğretime geçişte Bakalorya sınavı vardır. • Okul yönetiminde geniş tabanlı kurullar vardır. • İlköğretimde haftalık ders saati sayısı 23'dür. • Kolejlerde 26'dır • Liselerde 28'dir	<ul style="list-style-type: none"> • İl sistemi • İlden sorumlu il milli eğitim müdürü • Program ve yasal düzenlemeler merkezden yapılmakta • Denetimi müfettişler yapar. • İl milli eğitim müdürünü bakan atar. • Zorunlu eğitim çağı 5buçuk-17 • Meslek eğitimi, meslek liselerinde • Okul kayıtları bölge ve sokak esasına göre • Özel okullar öğretmenlerin ücretlerini kendileri öderler. • Yüksek öğretime geçişte YGS-LYS vardır. • Okul yönetiminde yer alan kurullarda sadece öğretmenin katılımı vardır. • İlköğretimde haftalık ders saati sayısı 30'dur. • Ortaöğretimde haftalık ders saati sayısı 40'dır
--	---

Kaynakça;

- ✓ Milli Eğitim İstatistikleri 2011-2012 Örgün Eğitim
- ✓ T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı
[Http://Dhgm.Meb.Gov.Tr/Yayimlar/Dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/167/Index3-Topbas.Htm](http://Dhgm.Meb.Gov.Tr/Yayimlar/Dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/167/Index3-Topbas.Htm)
- ✓ Www. Tugeb.Org. Tr
- ✓ Kilimci,S(2006, Adana) T.C. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Almanya, Fransa, İngiltere Ve Türkiye'de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması
- ✓ (Digm.Meb.Gov.Tr/Yurtdisigorev/Rehber/Rehber_I11_Fransa.Html,2005)
- ✓ (Ankara 2009) ;Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Fransa Raporu 1
- ✓ Balcı ,A (2009, Pegem Akademi) Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri
- ✓ Türkoğlu , A (2015 , Anı Yayıncılık) Karşılaştırmalı Eğitim Dünya Ülkelerinden Örneklerle
- ✓ [Https://Tr.Wikipedia.Org/Wiki/Fransa](https://Tr.Wikipedia.Org/Wiki/Fransa)

- ✓ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/fr.html> -
- ✓ <http://www.education.gouv.fr/> - Fransa milli eğitim sitesi.
- ✓ <http://www.insee.fr/fr/> - Institut national de la statistique et des études économiques
- ✓ www.ambafrance-tr.org/ - Fransa Ankara Büyükelçiliği
- ✓ <http://slideplayer.biz.tr/slide/3114944/>
- ✓ https://prezi.com/-gewpf_u2cck/fransa-egitim-sistemi/
- ✓
- ✓ <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/1233-published.pdf>
- ✓ <http://rasti34.blogcu.com/fransa-da-egitim-sistemi/13452376>
- ✓ <https://tr.wikipedia.org/wiki/Fransa>
- ✓ <http://urn.meb.gov.tr/ulkelerpdf/FRANSA.pdf>
- ✓ https://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_France
- ✓ https://en.wikipedia.org/wiki/Secondary_education_in_France
- ✓ <http://www.education.gouv.fr/> - Fransa milli eğitim sitesi.
- ✓ <http://www.insee.fr/fr/> - Institut national de la statistique et des études économiques
- ✓ <http://www.onisep.fr/> - Info nationale et régionale sur les métiers.
- ✓ www.ambafrance-tr.org/ - Fransa Ankara Büyükelçiliği